

Elever och studieresultat i komvux 2012

I denna PM beskriver vi statistik om kommunal vuxenutbildning (komvux) år 2012. Syftet är att ge en beskrivning av komvux utifrån den officiella statistiken, där de huvudsakliga resultaten lyfts fram. Texten är också tänkt att fungera som ett stöd för den som vill veta mer om vilken nationell statistik som finns om komvux och hur statistiken kan tolkas.

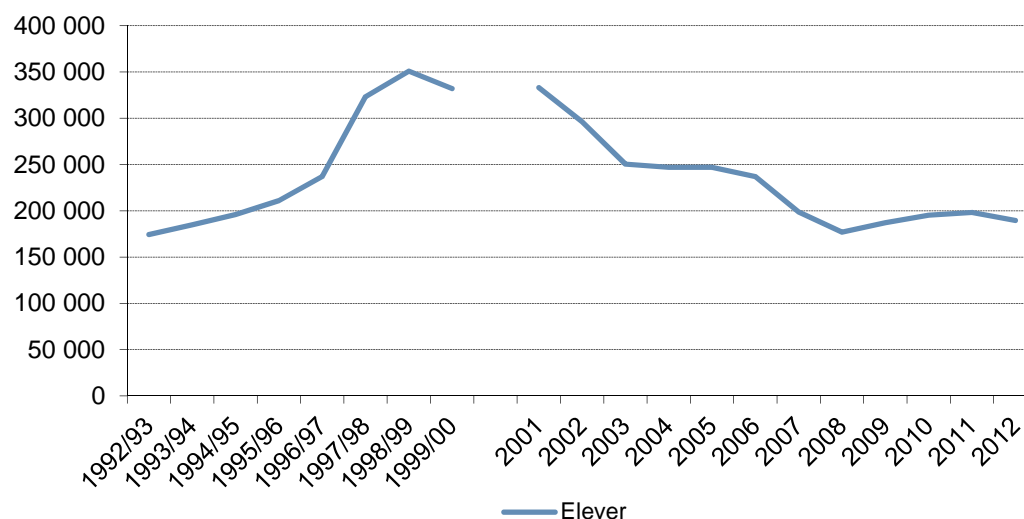
Elever i komvux

Komvux erbjuds i form av kurser på grundläggande och gymnasial nivå. I den nationella statistiken om komvux skiljs mellan elever och kursdeltagare. En elev är en person som har studerat en eller flera kurser i komvux under året.¹ Eleven räknas som kursdeltagare på varje kurs där han eller hon deltagit, varför antalet kursdeltagare överstiger antalet elever.

Antalet elever i komvux minskar igen

Totalt studerar närmare 190 000 elever i komvux 2012. Det motsvarar drygt 3 procent av befolkningen i åldern 20–64 år. Den stora majoriteten studerar på gymnasial nivå. Det är 155 000 elever som studerar på gymnasial nivå och 34 000 elever som studerar på grundläggande nivå. Jämfört med året innan har antalet elever i komvux minskat 2012. Det är antalet elever på gymnasial nivå som har minskat med närmare 10 000, samtidigt som antalet på grundläggande nivå har ökat något.

Diagram 1. Antal elever i komvux läsåret 1992/93 till kalenderåret 2012.

¹ En elev som läser kurser både på grundläggande och på gymnasial nivå räknas som elev på den nivå där han eller hon har läst flest verksamhetspoäng under året. Det innebär att antalet elever på varje enskild nivå underskattas.

Över tid har antalet elever i komvux varierat kraftigt, bl.a. till följd av statliga satsningar som kunskapslyftet och den pågående satsningen på yrkesvux. I slutet av 1990-talet var antalet elever som högst – över 350 000 elever.

Stor spridning i elevernas födelseland, ålder och tidigare utbildning

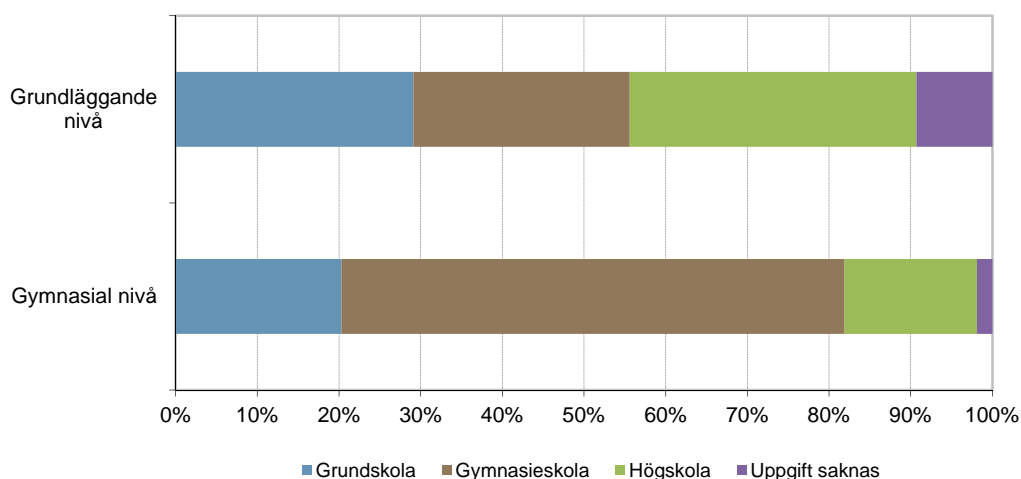
Majoriteten av de som studerar inom komvux är kvinnor. Både på grundläggande och på gymnasial nivå är nästan två tredjedelar av eleverna kvinnor.

Förutom när det gäller könsfördelning finns tydliga skillnader mellan eleverna i komvux, både inom och mellan utbildningsnivåerna. På grundläggande nivå är 90 procent av eleverna utlandsfödda medan motsvarande andel på gymnasial nivå är 31 procent. Andelen elever födda utomlands har varit stabil under de senaste åren.

Åldersfördelningen skiljer sig åt framför allt beroende på om eleven är född i Sverige eller utomlands. Genomsnittsåldern i komvux är 30 år men många av de svenskfödda eleverna är betydligt yngre. Bland de svenskfödda eleverna är hälften under 25 år, vilket kan jämföras med två av tio av de utlandsfödda eleverna. Eftersom de svenskfödda eleverna oftare studerar på gymnasial nivå är eleverna generellt yngre på gymnasial jämfört med grundläggande nivå.

Eleverna i komvux har också mycket varierande utbildningsbakgrund. På grundläggande nivå har nästan 30 procent högst en grundskoleutbildning sedan tidigare medan 35 procent har högskoleutbildning.² På gymnasial nivå är det 20 procent som har högst grundskoleutbildning och 16 procent som har högskoleutbildning. Flertalet på gymnasial nivå i komvux har högst en gymnasieutbildning sedan tidigare.

Diagram 2. Utbildningsbakgrund hos elever i komvux 2012, fördelat på utbildningsnivå. Procent.

² Högskoleutbildning definieras i statistiken som studier på eftergymnasial utbildning motsvarande minst en termin.

Kursdeltagare och kurser

En elev i komvux kan delta i en eller flera kurser och räknas då som en kursdeltagare per kurs. Det totala antalet kursdeltagare 2012 var nästan 750 000. I genomsnitt deltog varje elev därmed i fyra kurser detta år. Liksom tidigare år deltog elever på grundläggande nivå i genomsnitt i färre kurser jämfört med elever på gymnasial nivå.

Den kurs på grundläggande nivå som har flest kursdeltagare är liksom tidigare år svenska som andraspråk. Totalt studerar nästan 32 000 kursdeltagare denna kurs, vilket motsvarar 37 procent av samtliga kursdeltagare på grundläggande nivå. Nästan samtliga kommuner som erbjuder komvux på grundläggande nivå anordnar kursen svenska som andraspråk.

På gymnasial nivå är kursutbudet betydligt större. Den kurs som har flest kursdeltagare 2012 är orienteringskurs med drygt 30 000 kursdeltagare, följt av matematik B med knappt hälften så många. Sedan den 1 juli 2012 finns nya ämnesplaner med kurser för komvux på gymnasial nivå.³ En ny kurs som haft många kursdeltagare är vård- och omsorgsarbete 1, med drygt 7 000 kursdeltagare. I statistiken redovisas antalet kursdeltagare på de 25 största kurserna på gymnasial nivå oavsett om det är gamla eller nya styrdokument som används. Än så länge är det flest kurser som startat före 1 juli 2012 som ges, men successivt kommer dessa att fasas ut och helt ersättas av de nu gällande kurserna.

Studier under flexibla former vanligast på gymnasial nivå

Utbildningen inom komvux ska kunna erbjudas flexibelt bl.a. när det gäller tid, plats och studieform. Statistiken visar att ej schemalagd undervisning, t.ex. distansundervisning eller studier under andra flexibla former, är vanligast på gymnasial nivå. Det är 17 procent av kursdeltagarna på gymnasial nivå som studerar under sådana former. Motsvarande andel på grundläggande nivå är 4 procent. Andelen som studerar under flexibla former har ökat kraftigt under den senaste tioårsperioden.

Studier på kvällstid är vanligast på grundläggande nivå i komvux. Totalt studerar 7 procent av kursdeltagarna på grundläggande nivå på kvällstid, jämfört med 2 procent av kursdeltagarna på gymnasial nivå. Över tid har andelen som studerar på kvällstid minskat.

Andelen som läser hos annan anordnare har minskat

I de allra flesta fall är det kommuner som är huvudman för komvux.⁴ Kommuner kan anordna utbildningen i egen regi eller upphandla sin utbildning av andra utbildningsanordnare, t.ex. privata utbildningsföretag, studieförbund eller folkhögskolor. Andelen kursdeltagare som läser hos en annan anordnare har ökat över tid.

³ Även för komvux på grundläggande nivå finns nya kursplaner.

⁴ I ett fåtal fall är det ett landsting som är huvudman. 2012 var det totalt 5 komvuxskolor som hade ett landsting som huvudman.

År 2012 studerar 37 procent av kursdeltagarna hos annan anordnare, medan motsvarande andel 2004 var mindre än 24 procent. Samtidigt är det en minskning jämfört med 2011 då andelen var ännu högre, 42 procent.

Studieresultat

Studieresultaten för komvux redovisas på flera olika sätt. För både grundläggande och gymnasial nivå finns uppgifter om hur många kursdeltagare som under året har slutfört eller avbrutit sin kurs, alternativt avser att fortsätta studierna under nästa kalenderår.⁵ För komvux på gymnasial nivå redovisas uppgifter om betygsfördelning. Sedan hösten 2011 finns även uppgifter om slutbetyg från komvux på gymnasial nivå.

Sju av tio kursdeltagare slutför sin kurs

Sett till hela komvux är det 71 procent som under året slutför den kurs de har påbörjat. Därutöver är det 18 procent som avbryter sin kurs och 11 procent som antas fortsätta kursen nästkommande år. Andelen som slutför sin kurs har varit relativt oförändrad under ett antal år.

På grundläggande nivå är det en lägre andel än på gymnasial nivå som slutför sin kurs och en högre andel som antingen avbryter eller fortsätter nästa år. Det är 62 procent som slutför sin kurs och 24 procent som avbryter. Samtidigt finns det stora skillnader mellan olika kurser. Det är exempelvis 31 procent som avbryter sin kurs i engelska jämfört med 19 procent som avbryter sin kurs i svenska som andraspråk.

Av de närmare 665 000 kursdeltagarna inom komvux på gymnasial nivå är det 72 procent som slutför sin kurs. Skillnaderna mellan olika kurser är dock mycket stora. Andelen som slutför sin kurs varierar mellan 64 och 87 procent på de vanligaste kurserna. Det finns också stora skillnader i hur många som avbryter sin kurs. Bland annat är det omkring en tredjedel som avbryter sin kurs i matematik samtidigt som mindre än 10 procent avbryter sin kurs i omvårdnad eller social omsorg.⁶

Fler än en av tio underkänns på gymnasial nivå

Betygsfördelning redovisas enbart för kurser på gymnasial nivå inom komvux.⁷ År 2012 var det drygt 311 000 kursdeltagare som fick betyg i kurser på gymnasial nivå med kursplaner som gällde fram till 30 juni 2012. Av dessa fick 88 procent minst ett godkänt resultat och 12 procent fick Icke godkänt (IG) i betyg. Det var 18 pro-

⁵ En kursdeltagare som varken har slutfört eller avbrutit sin kurs antas fortsätta kursen under nästa kalenderår. I praktiken behöver det dock inte alltid bli så.

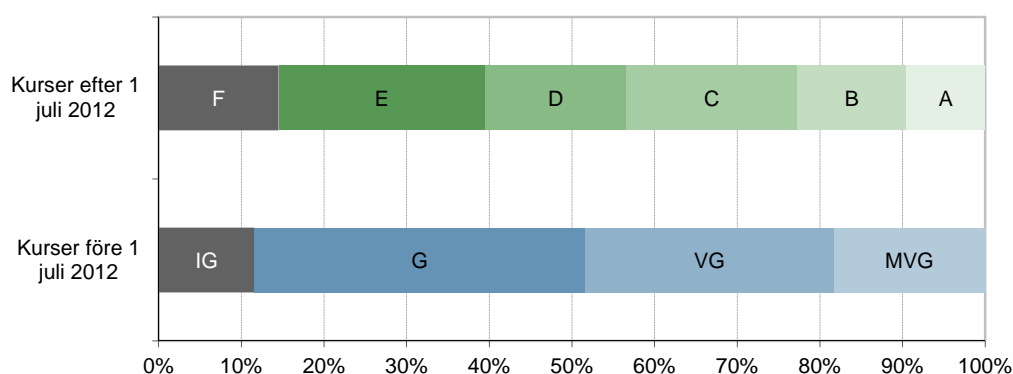
⁶ Avser kurser som startat före 1 juli 2012.

⁷ Uppgifter om betyg samlas även in för kurser på grundläggande nivå men redovisas inte p.g.a. kvalitetsbrister. Skolverket avser att vidta åtgärder för att betygsfördelning på kurser på grundläggande nivå på sikt ska kunna publiceras.

cent som fick det högsta betyget Mycket väl godkänt (MVG). Resultatet är i stort oförändrat jämfört med tidigare år.

Nytt för 2012 är att elever i komvux får betyg i kurser med kurs- och ämnesplaner som gäller från 1 juli 2012. För dessa kurser gäller den nya betygsskalan, med fem godkända steg (E–A) och F som är ett icke godkänt betyg. Inom komvux på gymnasial nivå fick drygt 110 000 kursdeltagare betyg i kurser med ämnesplaner som gäller från 1 juli 2012. Av dessa fick 85 procent lägst betyget E och 15 procent fick betyget F. Det var 10 procent som fick det högsta betyget, A. Av de vanligaste kurserna var det lägst andel som fick betyget A på kursen matematik 2B – mindre än 2 procent.

Diagram 3. Betygsfördelning i kurser som påbörjats före resp. efter 1 juli 2012. Procent.

Slutbetyg från komvux på gymnasial nivå 2012

Från och med hösten 2011 samlar Skolverket in slutbetyg från komvux på gymnasial nivå. Slutbetyg från komvux utfärdas om en elev har slutfört samtliga kärnämneskurser och andra kurser, delkurser eller projektarbete som krävs samt inte har ett slutbetyg sedan tidigare.

Sett till det totala antalet elever som studerar i komvux är det få som tar ut ett slutbetyg. Totalt utfärdades drygt 3 800 slutbetyg i komvux på gymnasial nivå 2012. Det innebär att mindre än 3 procent av eleverna som studerade inom komvux på gymnasial nivå 2012 fick ett slutbetyg det året. Tre fjärdedelar av eleverna som tog ut ett slutbetyg var födda i Sverige. I majoriteten av slutbetygen ingick både kurser från komvux och från gymnasieskolan. Det var 25 procent av eleverna som enbart hade kurser från komvux i sitt slutbetyg.

Sedan 1 juli 2012 ska gymnasieexamen utfärdas inom komvux på gymnasial nivå. Skolverket samlar in uppgifter om gymnasieexamen men hittills har inga uppgifter om utfärdade gymnasieexamina inom komvux rapporterats in.

Statistik på läns- och kommunnivå

Förutom statistik på riksnivå publicerar Skolverket uppgifter på läns- och kommunnivå. I vissa fall kompletteras uppgifterna i tabellerna på riksnivå med spridningsmått för kommuner samt medelvärden för kommungrupper⁸.

Spridningsmått visar på maximivärde, minimivärde, median, kvartiler och percentiler för olika variabler. Uppgifterna om spridningsmått ger en bild av den stora spridning som ofta finns mellan kommunerna när det gäller komvux. I Tabell 3B på Skolverkets webbplats framgår exempelvis att den kommun som har flest antal elever år 2012 har 19 315 elever. Den tiondelen av kommunerna med lägst antal elever har 13 elever eller färre. På motsvarande sätt framgår att den kommun som har högst andel kvinnor av sina elever har 92 procent kvinnor medan den tiondel av kommunerna som har lägst andel kvinnor har 60 procent eller färre.

Tabell 1. Spridningsmått för kommuner när det gäller antal elever och andel kvinnor i komvux.

Spridningsmått	Antal elever	Andel (%) kvinnor
Max	19 315	92
90%	1 623	78
75%	616	73
Median	257	68
25%	109	63
10%	13	60
Min	0	40

Medelvärden för kommungrupper ger också kompletterande information till genomsnittet för riket. I tabell 3C på Skolverkets webbplats visas t.ex. att storstäderna i genomsnitt har 13 281 elever per kommun medan genomsnittet i glesbygdskommunerna är 113 elever. Andelen som är födda utomlands är högst i storstäderna (54 procent) och lägst i turism- och besöksnäringkommuner (22,5 procent).

För samtliga län och kommuner publiceras också uppgifter i Skolverkets databas Jämförelsetal. Där finns bl.a. uppgifter om elever och kursdeltagare i kommunens skolor och om studieresultat. I databasen går det att se resultaten för en enskild kommun. Exempelvis framgår att 77 procent av kursdeltagarna på grundläggande nivå i Stockholm slutförde sin kurs 2012. I Huddinge var motsvarande andel 90 procent. Sammantaget visar kommunsiffrorna att det finns mycket stora skillnader mellan olika kommuner. I de fall resultaten är alltför osäkra prickas de (.). Detta blir framför allt aktuellt för kommuner med få elever.

⁸ Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) delar in landets kommuner i tio kommungrupper efter vissa strukturella egenskaper som befolkningsstorlek, pendlingsmönster och näringslivsstruktur. En beskrivning av kommungrupperna finns bifogat till tabellerna på Skolverkets webbplats.

Om Skolverkets statistik om komvux

Skolverket publicerar statistik om komvux en gång per år. Från och med 2009 publiceras statistiken över komvux per kalenderår istället för per läsår, i syfte att bättre spegla en flexibel vuxenutbildning.

Vill du se de aktuella tabellerna där uppgifterna i denna PM är hämtade så hittar du dem på Skolverkets webbplats under länken ”Statistik och utvärdering”. Där finns Sveriges officiella statistik om komvux för kalenderåret 2012 på riksnivå. I Skolverkets databas Jämförelsetal (www.jmftal.artisan.se) finns statistik på läns- och kommunnivå. Bifogat till denna PM finns en översikt över de tabeller om elever, kursdeltagare och studieresultat som Skolverket publicerar (se nästa sida).

Översikt över tabeller om komvux

Uppgifter på riksnivå	
Elever och kursdeltagare	
Tabell 2A*	Skolor och elever Antal skolor, elever och elever per skola 2006–2012. Andel i komvux av den vuxna befolkningen. Även uppgift om antal kurser per elev.
Tabell 3A*	Antal elever Elever efter kön och bakgrund. Elever som studerar på kvällstid, ej schemalagd undervisning, bosatta i annan kommun, nyinskrivna.
Tabell 4A*	Antal kursdeltagare Antal kursdeltagare efter kön och bakgrund. Studier på kvällstid, ej schemalagd undervisning, studier hos annan utbildningsanordnare.
Tabell 5	Kurser Kurser med flest deltagare per utbildningsnivå 2012 samt verksamhetspoäng för dessa kurser och antal kommuner som ger kursen.
Tabell 6	Elevernas ålder Ålder hos eleverna fördelat efter kön, bakgrund, huvudman och utbildningsnivå. Uppgift om medelålder och medianålder.
Tabell 7	Elevernas utbildningsbakgrund Utbildningsbakgrund hos eleverna fördelat efter kön, bakgrund, huvudman och utbildningsnivå.
Betyg och studieresultat	
Tabell 1A*	Antal som slutfört, avbrutit eller fortsätter kurs Antal totalt, samt fördelat efter kön, bakgrund och huvudman. Andel för de vanligaste kurserna på respektive utbildningsnivå.
Tabell 2A	Betyg på gymnasial nivå (kurser före 1 juli 2012) Betygsfördelning totalt samt fördelat efter kön, bakgrund och huvudman. Betygsfördelning för de vanligaste kurserna.
Tabell 2B	Betyg på gymnasial nivå (kurser efter 1 juli 2012) Betygsfördelning totalt samt fördelat efter kön, bakgrund och huvudman. Betygsfördelning för de vanligaste kurserna.
Tabell 3	Slutbetyg från komvux på gymnasial nivå
Uppgifter på läns- och kommunnivå	
	Se databasen Jämförelsetal (www.jmftal.artisan.se)

* För denna tabell finns även uppgifter om spridningsmått för kommuner och medelvärden för kommungrupper. Dessa uppgifter redovisas i tabell B respektive C (t.ex. 2B och 2C).